

דרבנן, ובמה אינה יוצאה, משום שגזרו רבנן שמא תבוא לידי איסור הוצאה?

לא תצא אישה, לא בחוטי צמר הקשורים בראשה⁽³⁾, ולא בחוטי פשתן הקשורים בראשה, ולא ברצועות עבראשה, אף על גב

שהם אינן משאות. לפי שגזרו רבנן עליהם משום שבשעת טבילה הם חוצצים, ושמא תורידם האשה קודם הטבילה, ותבוא לידי מלאכת הוצאה.

ולא תטבול בהן בחוטי צמר ופשתן

3. רש"י מפרש החוטים קלועים בשערותיה, אבל התוספות והרא"ש חולקים וכתבו שאם הם קלועים אין חשש שתתירם ותטלטלם משום שאסור לסתור בשבת קליעת שערות, ואם תצטרך לטבול היא תתיר את קליעת ראשה מערב שבת. והסיבה שאסור לסתור קליעת שערות היא משום שזה נחשב כסותר בנין, וכשם שאסרו לקלוע שערות משום בונה [להלן צה, א] כך המתיר קליעה נחשב כסותר. ומהרשב"א והריטב"א נראה שהם סוברים שאיסור זה הוא מדאורייתא. וכן פסקו הטור ושו"ע, [שג, כו]. ולדעת הראשונים הנ"ל מותר לצאת בחוטים קלועים בתוך השערות, ולדעת רש"י אסור, והשו"ע [שג, א] הביא שתי דיעות אלו, ובכל זאת פסק שאסור לסתור שערות קלועות [שם, כו]. וכתבו האחרונים שאפשר שגם רש"י מודה שאסור לסתור קליעה ובכל זאת יש חשש שהיא תתיר את הקליעה באופן המותר והיא עלולה לטלטל את החוטים באיסור, ולכן אסור לה לצאת בחוטים קלועים, ונאמרו כמה דרכים ליישב מדוע גזרו לדעת רש"י.

הב"ח והמגן אברהם [שג, ג] תירצו שהחשש הוא שתצטרך לטבול בשבת ואז היא "תרפה" את הקליעה [ולא "תסתור" אותה לגמרי] כדי שלא תחצוץ, ואז היא עלולה להוציא את החוטים ולטלטלם. והמחצית השקל הוסיף שאפילו בקליעה רפויה החוטים הם חציצה ותצטרך להוציאם.

והט"ז [שם] תירץ, שלצורך טבילת מצוה היא יכולה להתיר קליעה על ידי נכרית, שהוא

שבות [אמירה לנכרי] דשבות [סתירת קליעה] לצורך מצות טבילה, ומותר. וכתב הפרי מגדים שהתוספות לא סוברים כתירוץ זה לשיטתם — שלא הותר שבות דשבות לצורך מצוה, שיש בזה מחלוקת הפוסקים, הובאו בטור סימן שז. והגר"א [בביאורו שם] מתרץ שהחשש הוא שלצורך טבילה היא "תרפה" את הקליעה מערב שבת, וקליעה רפויה מותר לסתור [לגמרי] בשבת ואז היא עלולה לטלטל את החוטים.

אולם האור זרוע [שבת, ב, פד] כתב שרש"י סובר שבאמת מותר לסתור בשבת קליעת שערות, והסיבה לכך משום שאיסור קליעה הוא רק מדרבנן ולכן הסותרה אינו סותר על מנת לבנות, שהרי אין הקליעה בנין ממש אלא נראה כבונה. והפני יהושע כתב כן ומסיבה אחרת, משום שמבואר להלן [צה, א] שהאיסור הוא דוקא כשהקליעה על ידי חבריתה שאז נעשית הקליעה כמעשה אומן ונראית כבנין, ולכן כסותרת את הקליעה בעצמה אינה נחשבת כסותר. [דבריו תמוהים שהרי כל סותר הוא הורס ואינו מעשה אומן, ורק בבונה שייך חילוק כזה]. וראה רש"ש ורבי אלעזר משה הורביץ שכתבו תירוץ נוסף על רש"י.

ויבאר להלן שיש עוד מחלוקת הנובעת מהמחלוקת הנ"ל איך לפרש את החוטים במשנה — אם הם קלועים או קשורים על השערות, איך הדין לגבי חציצה בטבילה בחוטים קלועים בתוך השערות — אם מועיל להרפות את הקליעה, או שצריך דוקא לסתור אותה לגמרי.